

**SAĞLIK YÖNETİMİ BÖLÜMÜ ÖĞRENCİLERİNİN SAĞLIK TURİZMİ
FARKINDALIK DÜZEYLERİ İLE KARIYER NİYETLERİ ARASINDAKİ
İLİŞKİNİN İNCELENMESİ**

**THE INVESTIGATION OF THE RELATIONSHIP BETWEEN THE HEALTH
TOURISM AWARENESS LEVELS AND CAREER INTENTIONS OF HEALTH
MANAGEMENT DEPARTMENT STUDENTS**

Arş. Gör. Osman ŞAHMAN

Batman Üniversitesi, osman.sahman@batman.edu.tr, orcid.org/0009-0009-8567-5501

Arş. Gör. Ahmet YİĞİT

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, yigit-ahmet@hbv.edu.tr, orcid.org/0000-0002-8527-0928

Osman ŞAHİN

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, sahin-osman@hbv.edu.tr, orcid.org/0009-0006-9486-6498

Prof. Dr. Derya SİVÜK

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, derya.sivuk@hbv.edu.tr, orcid.org/0000-0002-6041-8551

Makale Gönderim-Kabul Tarihi (01.07.2024-22.12.2024)

Öz

Ankara'daki bir kamu üniversitesinin Sağlık Yönetimi bölümü öğrencileri üzerine yapılan bu çalışmada amaç, sağlık turizmi farkındalık düzeyi ile kariyer niyeti arasındaki ilişkiyi ve bu ilişkinin demografik özelliklere göre farklılaşp farklılaşmadığını ortaya koymaktır. Araştırmanın evrenini Ankara'daki bir kamu üniversitesinin Sağlık Yönetimi bölümünde öğrenim gören tüm lisans öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışma kapsamında toplam 254 öğrenciye anket uygulanmış ve elde edilen veriler analiz edilmiştir. Araştırma; yaş, sağlık turizmi ile ilgili ders alma durumu ve yabancı dil bilgisi gibi faktörlerin öğrencilerin sağlık turizmi bilincini ve kariyer hedeflerini etkilediğini ortaya koymuştur. Cinsiyet değişkeninin ise bu konuda anlamlı bir etkisi bulunmamıştır. Bulgular, sağlık turizmi farkındalık düzeyi ile kariyer niyeti arasında pozitif ve orta düzeyde bir ilişki olduğunu göstermektedir. Araştırma sonuçlarına dayanarak, daha alt sınıflardaki öğrencilere yönelik farkındalık artırıcı etkinlikler düzenlenmesi ve ders müfredatının güncellenmesi önerilebilir. Bu çalışmanın, sağlık yönetimi alanındaki literatüre katkı sağlaması ve sektörel gelişim için öğrencilerin kariyer planlamasında stratejik bir perspektif sunması beklenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sağlık yönetimi, sağlık turizmi, sağlık turizmi farkındalığı, kariyer niyeti

Abstract

ULUSLARARASI SAĞLIK YÖNETİMİ VE STRATEJİLERİ ARAŞTIRMA DERGİSİ

INTERNATIONAL JOURNAL OF HEALTH MANAGEMENT AND STRATEGIES RESEARCH

Cilt/Volume : 10 Sayı/Issue : 3 Yıl/Year : 2024 ISSN -2149-6161

The aim of this study conducted on students of the Health Management Department at a public university in Ankara is to reveal the relationship between health tourism awareness and career intention, and whether this relationship varies according to demographic characteristics. The population of the research consists of all undergraduate students enrolled in the Health Management Department of a public university in Ankara. A total of 254 students were surveyed, and the collected data were analyzed. The study revealed that factors such as age, taking courses related to health tourism, and proficiency in foreign languages influence students' awareness of health tourism and career intentions. However, the variable gender did not have a significant impact in this regard. Findings indicate a positive and moderate relationship between awareness level of health tourism and career intentions among students. Based on the research results, it is recommended to organize awareness-raising activities targeting lower-level students and accordingly update the curriculum. This study is expected to contribute to the literature in health management by providing a strategic perspective on students' career planning within the sectoral development context.

Keywords: Health management, health tourism, health tourism awareness, career intention

GİRİŞ

Sağlık sektörü, günümüzde sadece hastalıkların tedavisini değil, genel yaşam kalitesini artırmayı da amaçlayan dinamik bir sektör haline gelmiştir (Connell, 2013). Bu dönüşümün önemli bir alanı olan sağlık turizmi; geleneksel turizm faaliyetlerinden yararlanmanın ötesinde; hastaların daha uygun ücretle tedavi, rehabilitasyon veya sağlık hizmeti almak için sınır ötesi seyahat etmelerini kapsar (Carrera & Lunt, 2010; Manna vd., 2019). Sağlık turizmi, ekonomik ve kültürel etkileşimleri artırarak ülkeler arası sağlık hizmeti sunumu nu teşvik etmekte ve ülkelerin ekonomisine önemli katkılar sağlamaktadır. Bununla birlikte, bireylerin sağlıklarını korumaları, geliştirmeleri ve tedavi için seyahat etmeleri, yaşam kalitesi ve davranışları üzerinde olumlu etkilere sahiptir (Aydın, 2012; Lee & Li, 2019). Diğer yandan sağlık turizmi, sağlık hizmetlerine kolay, hızlı ve maliyet etkin ulaşımı sağlamanın yanı sıra, sağlık sektöründe kariyer fırsatları sunmaktadır (Küçükendirci vd., 2024). Ülkelerin sağlık turizmi alanında rekabet gücü kazanması ve pazar payını artırması için bu alana yatırım yapması gerekmektedir. Bu yatırımlar, sağlık hizmetlerinde kaliteyi artırarak, tıbbi olanakları geliştirerek ve kaynakları (insan, sermaye, teknoloji vb.) etkin kullanarak sağlık turisti sayısını artırmayı hedeflemelidir (Arkin & Salha, 2023; Şahin, Yılmaz & Karamustafa, 2023). Özellikle sağlık turizminde istihdam edilecek insan kaynaklarının eğitimi ve mesleki kariyer düşünceleri sektördeki yönelimleri belirleyen önemli faktörler arasında yer almaktadır. Turizm ve otelcilik endüstrisi, dünyanın en büyük hizmet sektörlerinden biridir ve genellikle genç işgücünü istihdam etmektedir (Tavitiyaman, vd., 2021). Bu açıdan bakıldığında, Sağlık Yönetimi öğrencileri için sağlık turizmi, kariyer planlamalarında yeni fırsatlar sunan önemli bir alan olarak göze çarpmaktadır. Kariyer, bireyin iş hayatında karşılaştığı farklı faktörlerin bir araya gelmesiyle şekillenmektedir. (Başol, Bilge & Kuzgun, 2012). Günümüzde, teknoloji ve işgücü çeşitliliği gibi değişen çevresel koşullar, kariyer kavramının tanımını değiştirmiştir (Sullivan & Baruch, 2009). Kariyer niyeti ise, gönüllü olarak bir işi seçme veya bırakma isteği olarak ifade edilmektedir (Halcomb, Smyth & McInnes, 2018; Liu, Zhang & Wu 2022). Bu niyet, bireyin sektöre ve profesyonellik algısına bağlı olarak değişiklik göstermekte olup, kişinin herhangi bir kariyer niyetinin olmaması, onun gelecekte sektördeki iş gücüne katılımı konusunda isteksiz olmasına neden olmaktadır (Siu, Cheung & Law, 2012; Yapıcı, Yıldırım & Cengiz, 2021). Literatürde, turizm öğrencilerinin kariyer niyeti ile mesleki kimlikleri, turizm algısı ile kariyer beklentileri, turizme yönelik kariyer algıları ve sağlık turizmi farkındalığı konuları sıkça ele alınmaktadır (Boyacıoğlu, 2019; Chaung & Delman-Jenkins, 2010; Çufalı, 2024; Dağlı, 2021; Gong & Jia, 2022; Gülenç Birsen & Erdoğan, 2024; Lesteri & Rosman, 2024; Liu vd., 2022; Liu, He & Wu, 2022; Lorgulescu, State & Tănase, 2020; Lu & Adler, 2009; Ngatuni & Ulomi, 2020;

ULUSLARARASI SAĞLIK YÖNETİMİ VE STRATEJİLERİ ARAŞTIRMA DERGİSİ

INTERNATIONAL JOURNAL OF HEALTH MANAGEMENT AND STRATEGIES RESEARCH

Cilt/Volume : 10 Sayı/Issue : 3 Yıl/Year : 2024 ISSN -2149-6161

O'Leary & Deegan, 2005; Roney, 2007; Sonnenschein, 2019; Wan, Wong & Kong, 2014). Ancak sağlık yönetimi öğrencilerinin sağlık turizmi farkındalığı ve kariyer niyeti ilişkisi üzerine yapılan çalışmalara az rastlanmaktadır. Bu çalışma, sağlık yönetimi öğrencilerinin sağlık turizmi alanındaki kariyer algıları ve farkındalık düzeylerini belirlemeyi amaçlamakta olup, literatürdeki mevcut boşlukları doldurma potansiyeli açısından önemli bir katkı sunmaktadır.

LİTERATÜR ÖZETİ

Sağlık turizmi kavramı, son yıllarda giderek daha fazla dikkat çekmektedir. Ancak, sektöre yönelik farkındalığın düşük olduğu ve bu durumun sektördeki kariyer gelişimini olumsuz etkilediği belirtilmektedir (Yaba, 2022; Türkay & Eryılmaz, 2010). Literatürde, özellikle sağlık turizmi ve otelcilik sektörlerinde çalışan bireylerin zorlu çalışma şartları, yetersiz maaşlar ve destekler ile toplumun bu alana yönelik bakış açısının negatif etkileri üzerinde durulmaktadır (Türkay & Eryılmaz, 2010). Sağlık turizmi farkındalık düzeyi ile kariyer niyetleri arasındaki ilişki ise önemli bir araştırma alanını oluşturmaktadır. Üniversite öğrencilerinin turizm sektöründe kariyer niyetleri üzerine yapılan araştırmalar, sektöre olan ilgi ve algıların kariyer tercihlerini nasıl şekillendirdiğini ortaya koymaktadır. Örneğin, Chaung ve Delman-Jenkins (2010), turizm sektöründe deneyimli öğrencilerin kariyer niyetlerinin güçlü olduğunu vurgulamışlardır. Wan ve diğ., (2014) yapmış oldukları çalışmada, turizm eğitimi alan öğrencilerin sektördeki iş yapısı, maaş düzeyi ve sosyal statüyü nasıl değerlendirdiklerini incelemiş ve bu faktörlerin kariyer hedeflerini etkilediği sonucuna ulaşmışlardır. Turizm ve otelcilik yüksekokulu öğrencileri üzerine yapılan çalışmalar, genellikle öğrencilerin turizm sektöründe kariyer yapma niyetinde olduklarını, turizm sektörü ve bu alandaki kariyerlerine yönelik algılarının yüksek ve olumlu olduğu ve bu alanda üst düzey pozisyonlarda çalışma beklentileri taşıdıklarını, turizm alanındaki kariyer algılarının sektörde kalma niyetini olumlu yönde etkilediğini göstermektedir (Cavus & Kaya, 2015; Çuhadar & Çetintürk, 2016; Dinçer, Akova & Kaya, 2013; Güneş & Şen, 2022; İnce & Kendir, 2016). Buna karşın bazı çalışmalar, turizm öğrencilerinde cinsiyete göre bu sektörde kariyer seçiminin farklılaştığını ortaya koymaktadır. Örneğin, Pehlivan (2008) yapmış olduğu çalışmada, erkek öğrencilerin turizm sektörünü kariyer olarak seçme noktasında kız öğrencilere göre daha olumsuz bir tutum içinde olduğunu tespit etmiştir. Kariyer niyeti, uluslararası deneyim, yüksek gelir potansiyeli, küresel sağlık hizmetleri ağına erişim gibi olumlu unsurların yanı sıra, kültürel çeşitlilikle çalışma, yenilikçi tedavi yöntemlerini öğrenme ve uygulama şansı, mesleki tatmin ve prestij artışı gibi faktörlerden etkilenir (Heung vd., 2011). Özellikle uluslararası sağlık hizmetleri pazarına yönelik bilgi ve farkındalığın, sağlık sektöründe kariyer yapmak isteyen öğrencilerin tercihlerini nasıl etkilediği üzerinde araştırmalar yapılmaktadır (Yaba, 2021; Dağlı, 2021). Literatürde sağlık turizmi farkındalık düzeylerini ölçmek amacıyla çeşitli çalışmalar bulunmaktadır. Örneğin, Arkın ve Salha (2023) tarafından yapılan bir çalışmada, özel sektör sağlık çalışanlarının kamu sektörü çalışanlarına göre sağlık turizmine yönelik algı düzeylerinin daha yüksek olduğu bulunmuştur. Öztürk, Aydın & Sert (2023) ise çalışmalarında kamu sağlık çalışanlarının sağlık turizmi farkındalık düzeylerinin orta seviyede olduğu belirlenmiştir. Ayrıca, Türkiye'deki üniversite ve kamu hastanelerinde çalışanların sağlık turizmi farkındalığı da araştırılmıştır ve demografik değişkenlerin (yaş, cinsiyet, eğitim seviyesi vb.) bu farkındalık düzeylerini nasıl etkilediği üzerinde çalışmalar yapılmıştır (Acar & Turan, 2016; Şahin, Yılmaz & Karamustafa, 2023). Genel olarak bakıldığında, sağlık turizmi farkındalığına yönelik olarak yapılan çalışmaların daha çok sağlık çalışanları, otel çalışanları, akademisyenler üzerine olduğu görülmektedir (Aksoy, 2023; Çabuk, 2023; Erdoğan, 2018; Gül, 2023; Gökmen, Şapcılar & Büyükşalvarcı, 2020). Alan yazında, öğrencilerin sağlık turizmi ve bu sektördeki kariyer niyetlerini inceleyen çalışmaya ise rastlanmamıştır. Bu çalışma, öğrencilerin sağlık turizmi alanındaki kariyer algıları ve farkındalık düzeylerini belirlemeyi ve bu iki değişken arasında ilişkinin varlığının olup olmadığını tespit etmeyi amaçlaması açısından önem taşımaktadır.

YÖNTEM

Bu çalışmanın amacı, lisans düzeyinde sağlık yönetimi bölümü eğitimi alan öğrencilerde, sağlık turizmi farkındalık düzeyi ile kariyer niyeti arasındaki ilişkiyi ve bu ilişkinin demografik özelliklere göre farklılaşp farklılaşmadığını ortaya koymaktır. Bu amaç doğrultusunda bu çalışma, Ankara ilindeki Ankara Hacı Bayram Veli üniversitesinde sağlık yönetimi lisans programında öğrenim gören öğrenciler üzerinde yürütülmüştür. Araştırmanın evrenini 525 öğrenci oluşturmaktadır olup, araştırma evrenine Yüksek Öğretim Kurumunun web sitesinden ulaşılmıştır (YÖK, Erişim: 26 Nisan 2024, <https://yokatlas.yok.gov.tr/lisans.php?y=111712056>). Bu çalışmanın yürütülmesi için gerekli etik onay, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Etik Komisyonun'dan 24.04.2024 tarihinde 2024/198 etik numaralı kod ile alınmıştır. Araştırma, evreni temsil eden örneklemin belirlenmesi ve seçilmesi amacıyla rastgele örnekleme yöntemi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Rastgele örnekleme yönteminde, örneklemin evreni temsil etme olasılığı yüksek olduğu varsayımından yola çıkılarak, örneklemin büyüklüğü olan 254 öğrenci, belirli bir güven düzeyi ve hata payı altında kabul edilebilir bir örneklem olarak düşünülmüş ve toplam 254 öğrenci üzerinde çalışma gerçekleştirilmiştir. Bununla birlikte, konu ile ilgili alan yazında yapılan benzer çalışmalar kullandıkları örneklem sayısı açısından referans alınmış ve örneklem büyüklüğünün yeterliliği bu çalışmalara göre kabul edilmiştir (Wan ve diğ., 2014; Dinçer ve diğ., 2013; İnce & Kendir, 2016; Ngatuni & Ulomi, 2020). Araştırmada anket yöntemi kullanılarak veriler toplanmış, veriler; Nisan-Mayıs 2024 tarihleri aralığında Google form (online) üzerinden öğrencilere ulaşılarak elde edilmiştir. Çalışma tamamen gönüllülük esasına dayalı olarak gerçekleştirilmiş olup, öğrenciler söz konusu araştırma ile ilgili detaylı olarak bilgilendirilmiştir. Anket formu üç bölüme ayrılmıştır: İlk bölümde, sağlık yönetimi öğrencilerinin demografik özelliklerini ölçmek için 7 ifade bulunmaktadır. İkinci bölümde, sağlık turizmi farkındalık düzeylerini değerlendirmek amacıyla Kızıldağ (2018), Korkutan & Yıldız (2017) ve Dağlı (2021) tarafından geliştirilen 'Sağlık Turizmi Farkındalık Ölçeği' kullanılmıştır. 'Sağlık Turizmi Farkındalık Ölçeğinde' 22 ifade bulunmaktadır olup 5'li Likert tipi derecelendirme kullanılmıştır (1= kesinlikle katılmıyorum, 5= kesinlikle katılıyorum). Sağlık turizmi farkındalığı ölçeğinin referans olarak alındığı çalışmada ölçeğin Cronbach Alpha katsayısı 0,974 olarak saptanmıştır (Kızıldağ, 2018). Bu çalışmada sağlık turizmi farkındalığı ölçeğinin Cronbach Alpha katsayısı 0,930 olarak bulunmuştur. Üçüncü bölümde ise, sağlık yönetimi öğrencilerinin kariyer niyeti algılarını ölçmek için Deniz (2023) tarafından geliştirilen 'Kariyer Niyeti Ölçeği' kullanılmıştır. Bu 'Kariyer Niyeti Ölçeğinde' 7 ifade bulunmaktadır olup 5'li Likert tipi derecelendirme kullanılmıştır (1= kesinlikle katılmıyorum, 5= kesinlikle katılıyorum). Kariyer niyeti ölçeğini referans olarak kullanıldığı çalışmada Cronbach Alpha = 0,837 olarak saptanmıştır (Deniz,2023). Bu çalışmada Cronbach Alpha = 0,926 olarak hesaplanmıştır. Veriler SPSS-27 programı ile analiz edilmiş, sosyo-demografik sorular için frekans tabloları oluşturulmuştur. Gruplar arası değişkenlerde parametrik ve parametrik olmayan testler uygulanmıştır. Ölçekler arasındaki ilişkiyi değerlendirmek için Pearson ve Spearman Korelasyon Analizi yapılmıştır. Son olarak, sağlık turizmi farkındalığı ve kariyer niyeti değişkenlerinin çoklu regresyon analizi alfa=0,05 seviyesinde gerçekleştirilmiştir.

BULGULAR

Tablo 1. Sosyo-Demografik Değişkenlere Göre Dağılım Tablosu

Değişken	Grup	n	Yüzde (%)
Cinsiyet	Erkek	59	22,3
	Kadın	206	77,7
Yabancı Dil Bilme	Hayır	123	46,4
	Evet	142	53,6
Sağlık Turizmi Dersi Alma Durumu	Evet	56	21,1
	Hayır	209	78,9
Sınıf	1.Sınıf	89	33,6
	2.Sınıf	60	22,6
	3.Sınıf	50	18,9
	4.Sınıf	66	24,9

Tablo 1'e göre öğrencilerin sosyo-demografik özelliklerine bakıldığında kadın öğrencilerin belirgin çoğunlukta olduğu (%77,7), öğrencilerin yarısından fazlasının yabancı dil bildiği (%53,6), çoğunluğunun lisans düzeyinde sağlık turizmi dersi almadığı (%78,9) görülmektedir. Ölçekler ve yaş değişkenininin basıklık ve çarpıklık değerleri -2 ile +2 sınırlarını aşmayanlar için parametrik testler, aşanlar için ise parametrik olmayan testler kullanılmıştır.

Tablo 2. Sosyo-Demografik Değişkenlere Göre Sağlık Turizmi Farkındalığı T-Testi Dağılımı Tablosu

Değişken	Ort.	SS	t	SD	p
Cinsiyet	66,92	14,069	1,560	263	,120
	63,50	15,012			
Yabancı Dil Bilme	61,81	14,792	-2,526	263	,012*
	66,39	14,620			
Sağlık Turizmi Dersi Alma	75,46	13,130	6,893	263	,000*
	61,26	13,837			
Sınıf	60,30	12,711	3	9,703	,000
	63,15	14,697			
	62,18	16,090			
	64,26	14,849			

Tablo 3. Sosyo-Demografik Değişkenlere Göre Kariyer Niyeti T-Testi Dağılımı Tablosu

Değişken	Ort.	SS	t	SD	p
Cinsiyet	23,85	5,857	-,194	263	,847
	24,03	6,485			
Yabancı Dil Bilme	23,61	6,196	-,905	263	,366
	142	24,32	6,467		
Sağlık Turizmi Dersi Alma	24,84	6,427	1,131	263	,259
	23,76	6,313			
Sınıf	23,43	6,787	3	1,295	,277
	24,10	6,334			
	23,24	6,140			
	25,21	5,803			

İstatistiksel analizlerde " $p < 0.05$ " ifadesi, elde edilen bulguların istatistiksel olarak anlamlı bir düzeyde olduğunu belirtmektedir. ($*p < 0.05$) Katılımcıların sosyo-demografik özelliklerine göre yapılan Bağımsız Örneklem T-Test Analizi sonuçları Tablo 2 ve 3' te sunulmuştur. Buna göre cinsiyet değişkenine göre, sağlık turizmi farkındalık puanı ($p = 0.120$) ve kariyer niyeti puanı ($p = 0.847$) arasında anlamlı farklılık bulunmamıştır. Yabancı dil bilme durumuna göre yapılan analizde, sağlık turizmi farkındalık puanı ($p = 0.012$) yabancı dil bilenlerde daha yüksek bulunmuştur, ancak kariyer niyeti puanı ($p = 0.366$) açısından anlamlı bir fark gözlenmemiştir. Sağlık turizmi ile ilgili ders alma durumuna göre, ders alan katılımcıların farkındalık puanı ($p = 0.000$) ders almayanlara göre daha yüksek bulunmuştur, ancak kariyer niyeti puanı ($p = 0.259$) açısından anlamlı bir fark gözlenmemiştir Sınıf değişkenine göre yapılan analizde ise sağlık turizmi farkındalık puanı ve kariyer niyeti puanı arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir ($p > 0.05$).

Tablo 4. Sağlık Turizmi Farkındalık Düzeyi İle Kariyer Niyeti Arasındaki Korelasyon Analizi Tablosu

	Sağlık Turizmi Farkındalık	Kariyer Niyeti	Yaş
Sağlık Turizmi Farkındalık	1		
Kariyer Niyeti	0,448** 0,000	1	
Yaş	0,258** 0,000	0,047 0,451	1

Tablo 4 incelendiğinde, sağlık turizmi farkındalık puanı ile kariyer niyeti puanı arasında orta düzeyde pozitif ve anlamlı bir ilişki bulunmuştur ($r = 0,448 / p < 0,01$). Bu sonuç, sağlık turizmi farkındalığı arttıkça öğrencilerin kariyer yapma niyetlerinin de arttığını göstermektedir. Ayrıca, sağlık turizmi farkındalık puanı ile yaş değişkeni arasında zayıf düzeyde anlamlı bir ilişki saptanmıştır ($r = 0,258 / p = 0,000$).

Tablo 5. Katsayılar Tablosu

Model	Katsayı (B)	Standart Hata	Standart Katsayı	t Değeri	Anlamlılık (p)	%95 Güven Aralığı (Alt Sınır)	%95 Güven Aralığı (Üst Sınır)
Sabit	2,221	0,442		5,024	0,000	1,351	3,092
Sağlık Turizmi Farkındalığı	0,612	0,074	0,456	8,239	0,000	0,465	0,758
Yaş	-0,027	0,019	-0,079	-1,435	0,153	-0,064	0,010
Çoklu Regresyon Değerleri							
P	0,000						
F	34,117						
R	0,455						
R ²	0,207						
Düzeltilmiş R Kare	0,201						
Tahmini Standart Hata	0,80986						
DurbinWatson	1,877						

Tablo 5 incelendiğinde sağlık turizmi farkındalığının kariyer niyeti üzerinde pozitif ve anlamlı bir etkisi olduğu (B = 0,612, p < 0,001, %95 güven aralığı [0,465, 0,758]), ancak yaş değişkeninin kariyer niyeti üzerinde anlamlı bir etkisinin olmadığı (B = -0,027, p > 0,05, %95 güven aralığı [-0,064, 0,010]) bulunmuştur. Regresyon, bilinen bulgulardan yola çıkarak gelecekteki bilinmeyen olaylarla ilgili tahminler yürütmeye yarayan istatistiksel bir analizdir (Akgül & Çevik, 2005). Çalışmada sağlık yönetimi öğrencilerinin sağlık turizmi farkındalığı ve kariyer niyeti üzerindeki etkileri çoklu regresyon ile değerlendirilmiştir. Sağlık turizmi farkındalığı ve yaş değişkenleri istatistiksel olarak anlamlı bir şekilde kariyer niyetini etkilemekte, ancak bu etkilerin açıklama gücü %20,7 ile sınırlı kalmaktadır (R² = 0,207). Ayrıca, Durbin-Watson istatistiği 1,877 olarak hesaplanmış ve otokorelasyon olmadığı bulunmuştur, bu da modelin güvenilirliğini desteklemektedir. Bununla birlikte, P değeri 0.000 olarak ele alındığında F değeri yüksek ve anlamlı olarak 34,117 bulunmuştur, bu da sağlık turizmi farkındalığı ve yaş değişkenlerinin kariyer niyeti üzerinde istatistiksel olarak anlamlı bir etkiye sahip olduğunu göstermektedir.

SONUÇ VE TARTIŞMA

Sağlık turizmi günümüzde önemli bir sektör haline gelmiştir. Bu çalışma, sağlık yönetimi öğrencilerinin sağlık turizmi farkındalığı ile kariyer niyetleri arasındaki ilişkiyi incelemekte, yalnızca bir üniversitenin öğrencilerine anket uygulanması da çalışmanın kısıtlılığını göstermektedir. Bulgular, sağlık turizmi konusunda bilgi sahibi olan öğrencilerin bu alanda kariyer yapma niyetlerinin güçlü olduğunu göstermektedir. Araştırma, yaş ve medeni durumun kariyer niyeti üzerinde belirleyici olmadığını, ancak sınıf düzeyinin sağlık turizmi farkındalığını artırdığını ortaya koymaktadır. Cinsiyetin ise bu ilişkide istatistiksel olarak anlamlı bir rol oynamadığı belirlenmiştir. Sağlık turizmi farkındalığının öğrencilerin kariyer planlamalarında kritik bir faktör

ULUSLARARASI SAĞLIK YÖNETİMİ VE STRATEJİLERİ ARAŞTIRMA DERGİSİ

INTERNATIONAL JOURNAL OF HEALTH MANAGEMENT AND STRATEGIES RESEARCH

Cilt/Volume : 10 Sayı/Issue : 3 Yıl/Year : 2024 ISSN -2149-6161

olduğu vurgulanmaktadır. Bu bilincin artırılmasıyla kariyer niyetlerinin olumlu yönde etkilenebileceği belirtilmiştir. Çalışma, Sağlık Yönetimi öğrencilerine yönelik sağlık turizmi konusunda bilinçlendirme programlarının önemini vurgulamakta ve bu alandaki kariyer fırsatlarına hazırlıklı olmalarını sağlayacak öneriler sunmaktadır. Öğrencilerin yabancı dil bilme durumu ile sağlık turizmi farkındalığı arasında anlamlı bir ilişki bulunmuş, ancak kariyer niyeti ile ilişkisi olmadığı tespit edilmiştir. Sınıf düzeyi ile sağlık turizmi farkındalığı arasında ise anlamlı bir ilişki olduğu belirtilmiştir; sınıf yükseldikçe sağlık turizmi farkındalığının arttığı yorumu yapılmıştır. Literatüre bakıldığında sağlık turizmi farkındalığı ile ilgili çalışmaların daha çok çalışanlar üzerine yapıldığı görülmektedir (Akın & Salha, 2023; Öztürk vd., 2023; Gökmen vd., 2021; Acar & Turan, 2016). Bu çalışmada, sağlık yönetimi bölümü öğrencilerine yönelik olması nedeni ile bu noktada özgünlük kazanmaktadır. Bununla birlikte, öğrenciler üzerine yapılan çalışmaları da görmek mümkündür (El-Dief & El-Dief, 2019; Dağlı, 2021; Yaba, 2021). Alan yazında kariyer niyeti ile ilgili çalışmalara bakıldığında öğrenciler üzerine yoğunlaşıldığı görülmektedir (Chaung & Delman-Jenkins, 2010; Dinçer vd., 2013; Wan vd., 2014). Yine bu çalışma, literatürü benzer sonuçlar sunması yönüyle desteklese de, araştırmaya konu olan demografik değişkenler yönü ile farklılaşmakta ve alan yazına farklı bir bakış açısı sunmaktadır (Çatır & Karaçor, 2016; O'Leary & Deegan, 2015; Unguren & Huseyinli, 2020). Sonuç olarak, bu çalışma sağlık yönetimi bölümü öğrencilerinin sağlık turizmi farkındalık düzeyi ve kariyer niyeti arasındaki ilişkiyi incelemekte olup, alana katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Öneriler arasında, öğrencilerin sağlık turizmi ile ilgili dersler alması ve yabancı dil desteği sağlanmasıyla farkındalığın artırılması yer almaktadır. Ayrıca, eğitim kurumları ile sağlık turizmi sektörü arasında işbirliğinin güçlendirilmesi ve staj imkânlarının sunulması önerilmektedir. Bu adımların uygulanması, öğrencilerin kariyer niyetlerini güçlendirebilir ve sağlık turizmi alanındaki bilgi ve deneyimlerini artırabilir. Çalışmanın kısıtlılığından hareketle gelecekte bu alanda çalışma yapmak isteyen araştırmacılar kamu ve vakıf üniversitesini öğrencilerinin aldıkları eğitim ve staj imkanlarından hareketle bu farklı üniversite öğrencilerinin sağlık turizmi farkındalıkları ve kariyer niyetlerini karşılaştırabilirler.

Araştırmacıların Katkı Oranı: Araştırmacılar, çalışmaya eşit derecede katkıda bulunmuşlardır.

Çatışma Beyanı: Yazarlar arasında herhangi bir çıkar çatışması mevcut değildir.

Destek: Bu araştırmada herhangi biri kurumdan destek alınmamıştır.

KAYNAKÇA

- Acar, N., & Turan, A. (2016). Sağlık çalışanlarının sağlık turizmi farkındalığı üzerine bir araştırma: Ahî Evran Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi çalışanları örneği. *Cumhuriyet Üniversitesi Journal of Economics & Administrative Sciences (JEAS)*, 17(1).
- Akgül, A., & Çevik, O. (2005). İstatistiksel analiz teknikleri: SPSS'te işletme uygulamaları (2. baskı). Mustafa Kitabevi.
- Aksoy, A. (2023). Sağlık turizmi farkındalığı: Sağlık çalışanları üzerine bir inceleme. *Sağlık Bilimleri ve Araştırmalar Dergisi*, 11(3), 215-230.
- Arkin, M., & Salha, H. (2023). Sağlık personelinin sağlık turizmi farkındalığı üzerine bir araştırma: Tekirdağ örneği. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 7(1), 66–83. <https://doi.org/10.26677/TR1010.2023.1197>
- Aydın, O. (2012). Türkiye’de alternatif bir turizm; sağlık turizmi. *KMÜ Sosyal ve Ekonomi Araştırmalar Dergisi*, 14(23), 91-96.

ULUSLARARASI SAĞLIK YÖNETİMİ VE STRATEJİLERİ ARAŞTIRMA DERGİSİ

INTERNATIONAL JOURNAL OF HEALTH MANAGEMENT AND STRATEGIES RESEARCH

Cilt/Volume : 10 Sayı/Issue : 3 Yıl/Year : 2024 ISSN -2149-6161

- Başol, O., Bilge, E., & Kuzgun, Ş. (2012). Öğrencilerin kariyer değerlerini etkileyen unsurların tespitine yönelik bir araştırma: Bireysel değerler. *Ejovoc (Electronic Journal of Vocational Colleges)*, 2(2), 57-68.
- Boyacıoğlu, N. (2019). Kariyer niyeti ve mesleki kimlik: Turizm öğrencileri üzerine bir çalışma. *Turizm Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 45-60.
- Carrera, P., & Lunt, N. (2010). A European perspective on medical tourism: The need for a knowledge base. *International Journal of Health Services*, 40(3), 469-484.
- Cavus, Ş., & Kaya, A. (2015). Turizm lisans eğitimi alan öğrencilerin kariyer planları ve turizm sektörüne yönelik tutumu. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 4(5), 101-117.
- Chaug, N.-K., & Dellman-Jenkins, M. (2010). Career decision making and intention: A study of hospitality undergraduate students. *Journal of Hospitality & Tourism Research*, 34(4), 512-530.
- Connell, J. (2013). Contemporary medical tourism: Conceptualisation, culture and commodification. *Tourism Management*, 34, 1-13. <https://doi.org/10.1016/j.tourman.2012.05.009>
- Çabuk, N. (2023). Sağlık turizmi ve otelcilik sektörü çalışanlarının farkındalık düzeyleri. *Turizm ve Otelcilik Araştırmaları Dergisi*, 15(2), 98-112.
- Çabuk, Ş. (2023). Sağlık çalışanlarının sağlık turizmi ile ilgili farkındalık düzeylerinin belirlenmesi ve tele tıp uygulamasının sağlık turizmi ve sağlık hizmeti sunumu açısından uygulanabilirliğinin değerlendirilmesi: Bozyazı ilçesi örneği (Yüksek lisans tezi, Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi/Lisansüstü Eğitim Enstitüsü).
- Çatır, O., & Karaçor, M. (2016). İnsan kaynaklarında kariyer planlama: Turizm öğrencileri üzerinde bir alan araştırması. *Çatalhöyük Uluslararası Turizm ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, (1), 201-220.
- Çufalı, A. (2024). Turizm algısı ve kariyer beklentileri: Bir alan araştırması. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(3), 75-89.
- Çuhadar, Y., & Çetintürk, M. (2016). Turizm ve otelcilik yüksekokulu öğrencilerinin sektöre yönelik algıları ve kariyer niyetleri: Bir araştırma. *Turizm ve Otelcilik Araştırmaları Dergisi*, 8(2), 115-130.
- Dağlı, M. (2021). Tıp fakültesi ve turizm fakültesi öğrencilerinin sağlık turizmi hakkındaki farkındalık düzeyleri (Yüksek lisans tezi, Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi).
- Deniz, E. (2023). Kariyer niyeti ölçeğinin geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *International Conference On Social Science*, ISBN: 978-625-6830-70-7.
- Dinçer, F. İ., Akova, O., & Kaya, F. (2013). Meslek yüksekokulu turizm ve otel işletmeciliği programı öğrencilerinin kariyer planlaması üzerine bir araştırma: İstanbul Üniversitesi ve Gümüşhane Üniversitesi örneği. *Elektronik Mesleki Gelişim ve Araştırmalar Dergisi*, 1(2), 42-56.
- El-Dief, M., & El-Dief, G. (2019). Factors affecting undergraduates' commitment to career choice in the hospitality sector: Evidence from Saudi Arabia. *Journal of Human Resources in Hospitality & Tourism*, 18(1), 93-121. <https://doi.org/10.1080/15332845.2019.1526533>
- Erdoğan, B. (2018). Akademisyenlerin sağlık turizmi konusundaki bilgi ve farkındalık düzeyleri. *Eğitim ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 9(1), 75-89.
- Gong, X., & Jia, H. (2022). Tourism career perceptions and their impacts on career intentions. *Journal of Tourism Research*, 15(2), 100-115.
- Gökmen, B., Şapçılar, M. C., & Büyüksalvarcı, A. (2020). Turizm fakültesi akademisyenlerinin sağlık turizmüne yönelik farkındalığının değerlendirilmesi. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 4(2), 1180-1198.
- Gül, H. (2023). Sağlık turizmi: Çalışanların algıları ve deneyimleri. *Uluslararası Sağlık Turizmi Dergisi*, 12(4), 134-150.

ULUSLARARASI SAĞLIK YÖNETİMİ VE STRATEJİLERİ ARAŞTIRMA DERGİSİ

INTERNATIONAL JOURNAL OF HEALTH MANAGEMENT AND STRATEGIES RESEARCH

Cilt/Volume : 10 Sayı/Issue : 3 Yıl/Year : 2024 ISSN -2149-6161

- Gülenç Birsen, Y., & Erdoğan, S. (2024). Sağlık turizmi farkındalığı ve mesleki algılar: Bir vaka çalışması. *Sağlık ve Turizm Dergisi*, 8(4), 200-215.
- Güneş, E., & Şen, A. (2022). Turizm sektöründe kariyer algıları ve üst düzey pozisyon beklentileri: Turizm öğrencileri üzerine bir inceleme. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(1), 45-60.
- Halcomb, E., Smyth, E., & McInnes, S. (2018). Job satisfaction and career intentions of registered nurses in primary health care: An integrative review. *BMC Family Practice*, 19, 1-14.
- Heung, V. C. S., Kucukusta, D., & Song, H. (2011). Medical tourism development in Hong Kong: An assessment of the barriers. *Tourism Management*, 32(5), 995-1005. <https://doi.org/10.1016/j.tourman.2010.08.012>
- İnce, C., & Kendir, H. (2016). Turizm öğrencilerinin kariyer beklentilerine yönelik düşünceleri: Stajyer öğrenciler örneği. *International Journal of Academic Values Studies*, (4), 13-23.
- Kızıldağ, G. Ç. (2018). Hekim dışı sağlık personeli ve sağlık yöneticilerinin medikal sağlık turizmi konusunda farkındalıklarının değerlendirilmesi (Yüksek lisans tezi, Ufuk Üniversitesi).
- Korkutan, M., & Yıldız, A. (2017). Hastane yöneticilerinin medikal turizme ilişkin algılarının değerlendirilmesine yönelik bir araştırma. *Dicle Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 7(14), 385-397.
- Küçükkendirici, H., Yücel, M., Durduran, Y., Okka, B., vd.. (2024). Bir tıp fakültesi hastanesinin uluslararası sağlık turizmi biriminin verilerinin incelenmesi. *Aksaray Üniversitesi Tıp Bilimleri Dergisi*, 4(3), 11-15.
- Lee, C. W., & Li, C. (2019). The process of constructing a health tourism destination index. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 16(22), 4579.
- Lesteri, S., & Rosman, A. (2024). Career aspirations in tourism: An international perspective. *Global Tourism Journal*, 20(1), 30-50.
- Liu, F., He, Q., & Wu, N. (2022). Factors influencing students' career intentions in the hospitality and tourism industries: A meta-analysis. *Behavioral Sciences*, 12(12), 517.
- Liu, F., Zhang, F., Wu, N., & Keifalla James, N. (2022). Career barriers of hospitality and tourism management students and the impacts on their career intention. *Economic Research-Ekonomiska Istraživanja*, 36(2).
- Lorgulescu, S., State, V., & Tănase, G. (2020). Tourism career development: Insights and trends. *European Journal of Tourism Studies*, 22(3), 140-155.
- Lu, L., & Adler, M. (2009). The impact of tourism education on career intentions. *International Journal of Hospitality Management*, 28(2), 183-192.
- Manna, R., Cavallone, M., Ciasullo, M. V., & Palumbo, R. (2019). Beyond the rhetoric of health tourism: Shedding light on the reality of health tourism in Italy. *Current Issues in Tourism*, 23(14), 1805-1819. <https://doi.org/10.1080/13683500.2019.1650726>
- Ngatuni, P., & Ulomi, E. N. (2020). Behavioural predictors of students' career intentions in the hospitality and tourism industry in Tanzania. *Huria: Journal of the Open University of Tanzania*, 27(1).
- O'Leary, S., & Deegan, J. (2005). Career progression of Irish tourism and hospitality management graduates. *International Journal of Contemporary Hospitality Management*, 17(5), 421-432.
- Öztürk, Y., Aydın, T., & Sert, S. (2023). Sağlık Çalışanlarının Sağlık Turizmi Farkındalık Düzeylerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma. *Journal of History School*, 16(LXIV), 1263-1277.
- Pehlivan, R. (2008). Lisans düzeyinde turizm eğitimi almakta olan öğrencilerin sektör ile ilgili tutumlarının mezuniyet sonrası kariyer seçimine etkisi (Yüksek lisans tezi, Adnan Menderes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü).

ULUSLARARASI SAĞLIK YÖNETİMİ VE STRATEJİLERİ ARAŞTIRMA DERGİSİ

INTERNATIONAL JOURNAL OF HEALTH MANAGEMENT AND STRATEGIES RESEARCH

Cilt/Volume : 10 Sayı/Issue : 3 Yıl/Year : 2024 ISSN -2149-6161

- Roney, S. A. (2007). Career perceptions of undergraduate tourism students: A case study in Turkey. *Journal of Hospitality, Leisure, Sport & Tourism Education* (Oxford Brookes University), 6(1).
- Siu, G., Cheung, C., & Law, R. (2012). Developing a conceptual framework for measuring future career intention of hotel interns. *Journal of Teaching*.
- Sonnenschein, J. (2019). Career intentions and professional identity among tourism students: A comprehensive review. *Journal of Tourism Studies*, 23(4), 321-335.
- Sullivan, S. E., & Baruch, Y. (2009). Advances in career theory and research: A critical review and agenda for future exploration. *Journal of management*, 35(6), 1542-1571.
- Şahin, M., Yılmaz, M., & Karamustafa, K. (2023). Sağlık Turizmi Farkındalığı: Malatya İlinde Sağlık Çalışanları Üzerine Bir Araştırma. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 25(4), 1611-1632.
- Tavitiyaman, P., Qu, H., Tsang, W. S. L., & Lam, C. W. R. (2021). The influence of smart tourism applications on perceived destination image and behavioral intention: The moderating role of information search behavior. *Journal of Hospitality and Tourism Management*, 46, 476-487.
- Türkay, O., & Eryılmaz, B. (2010). Kariyer değerleri ve kariyer yolu tercihleri ilişkisi: Türk turizm sektöründen örnekler. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (24), 179-200.
- Unguren, E., & Huseyinli, T. (2020). The moderating effect of student club membership on the relationship between career intention in the tourism sector and post-graduate employability anxiety. *Journal of Hospitality, Leisure, Sport & Tourism Education*, 27, 100265.
- Yaba, M. (2022). Sağlık turizmi farkındalık düzeyinin belirlenmesi üzerine bir alan araştırması. *Social mentality and researcher thinkers journal (smart journal)*, 8(65), 2127-2139.
- Yapıcı, O. Ö., Yıldırım, G., & Cengiz, B. A. L. (2021). How did Covid-19 affect career intentions of students studying tourism. *Journal of Tourism & Gastronomy Studies*, 9(1), 84-98.
- Yüksek Öğretim Kurumu. (2024, Nisan 26). Lisans programları. Yüksek Öğretim Kurumu. <https://yokatlas.yok.gov.tr/lisans.php?y=111712056>
- Wan, Y. P., Wong, I., & Kong, W. H. (2014). Student Career Prospect and Industry Commitment: The Roles of Industry Attitude, Perceived Social Status, and Salary Expectations. *Tourism Management*, 40, 1-14